

Dia 1

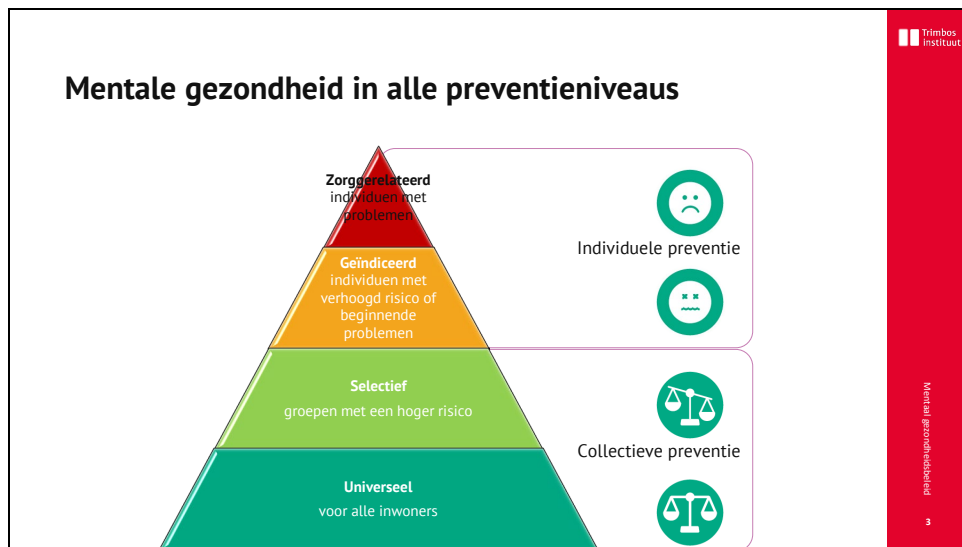
Dia 2

A slide with a white background and a red vertical bar on the right side. The title "Bouwstenen voor effectief mentaal gezondheidsbeleid" is in red. A list of five bullet points is provided. The Trimbos Instituut logo is in the top right, and a graphic of five stylized figures is in the bottom right. The text "Mentale gezondheidsbeleid" and the number "2" are also on the right side.

Bouwstenen voor effectief mentaal gezondheidsbeleid

- Kies voor een levensloopbenadering in alle leefomgevingen
- Pak problemen bij de bron aan
- **Zet in op samenhangend beleid tussen preventie en zorg**
- Mentale gezondheid voor alle beleidsdomeinen
- Werk data- en kennisgestuurd en betrek inwoners

In deze video leggen we uit wat verschillende preventieniveaus en zorgdomeinen zijn. En wat het belang is van samenhangende beleidsmaatregelen in de verschillende preventieniveaus en zorgdomeinen.

Eerst de preventieniveaus:

Preventiemaatregelen kunnen worden onderverdeeld op basis van de doelgroepen waarop zij zich richten, de zogenaamde preventieniveaus.

Universele preventie richt zich op alle inwoners, ongeacht of ze mentaal gezond zijn of niet. Maatregelen die hieronder vallen zijn bijvoorbeeld programma's voor mentale gezondheidseducatie die zich richten op het vergroten van kennis en bewustzijn over mentale gezondheid. Of publiekscampagnes om mentale problemen bespreekbaar te maken. Maar denk bij universele preventie ook aan beleidsmaatregelen die op iedereen effect hebben, zoals een basisinkomen of gratis kinderopvang.

Selectieve preventie richt zich op bevolkingsgroepen met een verhoogd risico op mentale problemen. Bijvoorbeeld preventief aanbod voor kinderen van ouders met psychische of verslavingsproblemen. Of interventies die zich richten op mensen die naar Nederland gevlucht zijn of een migratieachtergrond hebben.

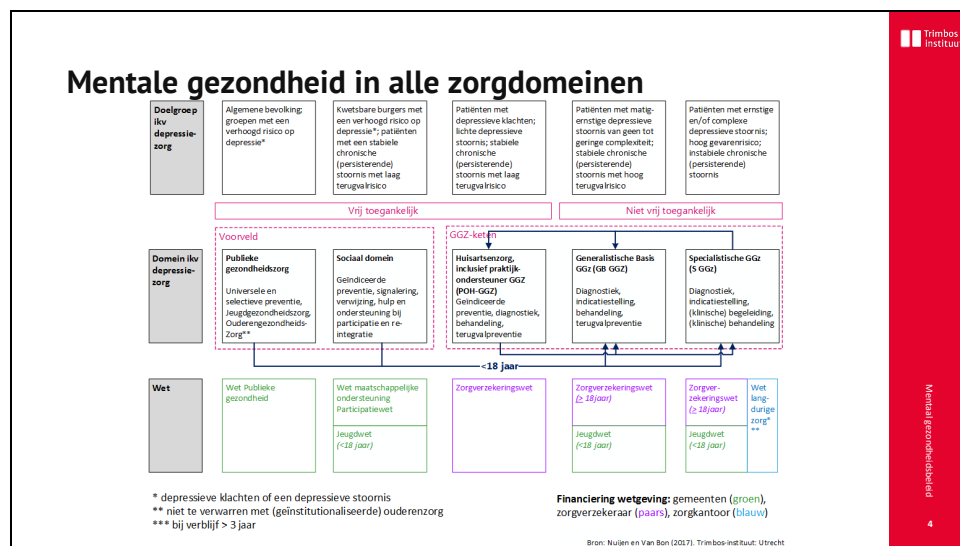
Geïndiceerde preventie richt zich op mensen met beginnende klachten of problemen. Een voorbeeld van een maatregel die hieronder valt is een digitale hulp voor jongeren met stemmingsklachten. Bij die digitale hulp kunnen zij terecht om te chatten in een groep met andere jongeren en voor vragen kunnen zij terecht bij een deskundige via mailcontact.

Zorggerelateerde preventie richt zich op individuen die al in zorg zijn, om te voorkomen dat mentale problemen verergeren of nieuwe mentale problemen ontstaan of om het mentaal welbevinden van personen in zorg te verbeteren. Denk aan herstelinitiatieven en terugvalpreventie. Als voorbeeld kun je denken aan het opstellen van een Wellness Recovery Action Plan: een zelfhulpinstrument dat helpt om iemands eigen welbevinden te onderzoeken en te verbeteren.

Voor een effectief beleid is het belangrijk om voor al deze doelgroepen een goede en samenhangende mix aan interventies en maatregelen te hebben. Beleid is effectiever wanneer er voor doelgroepen uit de verschillende preventieniveaus aanbod beschikbaar is, dan alleen in één preventieniveau. Op die manier bereik je meer mensen uit de hele bevolking en biedt je ondersteuning die tegemoetkomt aan alle niveaus van benodigde hulp: mensen met beginnende symptomen, die risico lopen, en de algemene bevolking.

Daarbij geldt dat hoe effectiever de universele en selectieve preventie, hoe minder mensen klachten en problemen ontwikkelen. Hierdoor worden de doelgroepen waarop de bovenste preventieniveaus zich richten, kleiner en kan dit dus kostenbesparend werken voor de gezondheidszorg.

Dia 4

De verschillende doelgroepen uit de pyramide zijn belegd bij verschillende zorgdomeinen. Daarom is het van belang dat zij goed samenwerken.

Er zijn verschillende zorgdomeinen aan zet om de verschillende doelgroepen te bedienen. Dit plaatje laat zien hoe de keten voor depressiezorg, inclusief preventie, in Nederland is georganiseerd, anno 2017. Waar moet ik kijken? Hoor ik u denken. Zo complex is het dan ook.

In de bovenste laag staan de doelgroepen voor depressiezorg, in de middelste laag de zorgdomeinen die daar primair voor zorgdragen en in de onderste laag de onderliggende wetgeving. De kleur geeft vervolgens de financiering daarvan aan.

Voor effectief lokaal mentaal gezondheidsbeleid is het belangrijk dat er goed wordt samengewerkt en afgestemd tussen de verschillende zorgdomeinen. Verschillen in wet- en regelgeving en verschillende financieringsstromen maken dit overigens niet bepaald eenvoudig. Het verbinden van het GALA en IZA bieden mogelijk wel weer kansen hiervoor.

Dia 5

Meer weten?

- > Website Loketgezondleven:
  - [Wat is preventie?](#)
  - [Werk samen met andere domeinen en sectoren](#)
- > Website Expertisecentrum Mentale Gezondheid van Trimbos-instituut
  - [Mentale gezondheid in alle beleidsdomeinen; een kennisbundeling met handvatten om aan de slag te gaan](#)

Trimbos instituut

Mentale gezondheid

5

Wil je meer weten over preventieniveaus of samenwerken met andere domeinen? Bezoek de weergegeven webpagina's.

> Website Loketgezondleven:

- [Wat is preventie?](#)
- [Werk samen met andere domeinen en sectoren](#)

> Website Expertisecentrum Mentale Gezondheid van Trimbos-instituut

- [Mentale gezondheid in alle beleidsdomeinen; een kennisbundeling met handvatten om aan de slag te gaan](#)

Dia 6

 **Trimbos
instituut**
Netherlands Institute of
Mental Health and Addiction

Bedankt voor je aandacht!

mentalegezondheid@trimbos.nl
www.trimbos.nl